

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felzárólatások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czékora-fele házában, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legzezszerűbben posta-utalvány uján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A költségvetés.

Lapunk mult számának hirrovatában megemlékeztünk röviden arról, hogy városunk folyó évi költségvetése részletes kimutatásokban megjelent. Elismerésre méltó, hogy a város széles körű háztartásában az egyensúly helyre van állítva: a bevételek a tervezet szerint tökéletesen fedezik a szükségletet, mit főleg az által lehet elérni, hogy a kiadás egyes tételeit a minimumra szállították le.

Az adósságok törlesztésére szánt összegek s a kamatok még mindig súlyosan nehezdednek a város kasszájára, de e tekintetben javulást majd csak akkor fogunk látni, ha az adósságok teljesen törlesztve lesznek. Addig az azon felül levő betételek keretén belül kell a költségvetés tervezetét évről-évre összeállítani. Majdnem 26 ezer frtra rug azon összeg, melyet évenként törlesztésre kell fordítani, s így a város szabadon csak 70 ezer frttal rendelkezik s ennek is több mint negyven százalékát adókra kell fordítani. — így kizárólag a város háztartására (gazdasági, rendőri és tanügyi kiadásokra) s a különböző czimek alatt felsorolt szükségletek fedezésére alig fordíthatja összes jövedelmének felét.

De a terhelő adósságok fedezésére szánt összegeket befektetésnek tekintve, a város oly jövedelemmel rendelkezik, mely az ország összes városai közt előkelő helyet biztosít számára, s így jogosan megvárhatja a város lakossága, majd annak idején, hogy azon tételek számára, melyek a fejlődésére, illetőleg a modern városokkal egy színvonalra való jutásra szolgálnak, a mainál nagyobb összegek fordíttassanak. Hogy melyek e tételek, a viszonyok fogják meghatározni, de bárminők legyenek a viszonyok pár év múlva, már most is érezzük szükségét sok olyan intézkedésnek, melyek elől a már annyira megterhelt költségvetés ma sem zárkozhatik el.

Igy közegészségügyi tekintetben majdnem elodázhatlan a város csatornázása. E szándék a város atyáiban még mindig nem érlelődött meg teljesen: egy kis jóakarát van bennük,

de a kivített a jövő feladatai közé számítják. A folyó évi költségvetésben közegészségügyi kiadásra alig vettek fel 600 forintot, holott ily összeget csak egy-két közút felállítására kellett volna felvenni. Mindössze a kiskutat akarják rendbe hozni s a fennmaradó összeget az utcák és terek tisztítására fordítják, a mi ismét igen kevés.

A vízvezeték ügye is a jövő feladatai közé tartozik; de mindezeknél fontosabb az, hogy azok, kik a városnak másfél milliót érő vagyonát lelkiismeretes pontossággal kezelik, a város fejtől kezdve az irnokig, oly csekély díjazásban részesülnek, a mi sem városunk vagyoni állásához, sem hegemoniájához nem méltó. Eltekintve attól, hogy egy-egy városi tanácsos fizetése 300 frt, oly fontos állások, mint a polgármesteri, főjegyzői, rendőr-kapitányi, kik délelőtt-délután hivatalos helyiségükben töltik le életüket, méltóbb díjazást érdemelnének a mostaninál, mert az élet terhe reájuk is csak ugy nehezül, mint más földi halandóra s a mai világban élni és családot tartani fen oly ellátásban, a minőben a hivatali állás megkívánja, városi tisztviselőink mai fizetése mellett nem igen lehet.

Volt már szó egyszer — nem régen — arról, hogy a tisztviselők fizetése felemeltesse s erre vonatkozólag egy tervezet is feküdt a képviselő-testület előtt, de a jó szándék hajótörést szenvedett, valószínűleg azon, hogy a képviselők nagyobb része, tévesen értelmezett polgári kötelességének tudatában a város jövedelmeinek fizetés felemelése útján való megesonkítását nem óhajtá. Pedig a városnak mindenek felett az áll érdekében, hogy jövedelméhez méltó arányban fizesse hivatalnokait, mivel csak is akkor számíthat arra, hogy az egyes hivatali állomások a minden tekintetben szakképzett egyének előtt vágy tárgyai legyenek. Mert ha egyik-másik hivatalnokunk kidől, esetleg a sorból: melyik oklevelés ember temeti magát 1000—1200 forintért a város ház aktái közé?

Jól tudjuk mi azt, hogy a fizetések feleme-

lésének kérdése egyelőre levétetett a napirendről, de azt is tudjuk, hogy polgárságunk nem sokáig fog élni abban az árkádai állapotban, melyben községi pótdót nem kell fizetnie. Ez állapot már a közel jövőben 10—15%-nyi kiadással fenyeget minden városi polgárt, mely körülménybe nem sokára, annyival inkább bele kell nyugodnunk, hogy a közterhek viselésétől ma-már a vagyon fölülleggel bíró városok sincsennek felmentve, annálkevésbé mi, a hol a költségvetési bizottságnak évről-évre annyi tátongó ürt kell betöltenie.

Hozzá kell számítnunk még azt is, hogy a mi városi tisztviselőinknek nyugdíjuk nincs s így csupán a takarékoság útján biztosíthatják családjuk jövőjét. Elsőrangú kérdés tehát az ezután következő költségvetések tervezetének megállapításakor a fizetések tisztességes felemelése, annyival is inkább, hogy az a pár ezer forint, melyre e czélből szükség volna, fejtörés nélkül előteremthető. A kérdés megoldása a rekonstruált képviselőtestületet illeti. Városi polgár.

Tíz év után.

Egyes emberek munkásságának értéke gyakran függ a körülményektől, a helytől s a társadalmi viszonyoktól; a hosszas lethargiában szenvedő társadalomban valódi zsenialitás szükséges arra, hogy egyes kiváló szellemi képességekkel felruházott egyének felrázzák a tespedő társadalmat, s tevékenységre buzdítva pezsgő életet teremtsenek; ilyenkor az érdemet gáncoskodással kissebbíteni nem lehet. Más esetekben a hangyaszorgalommal párosult lankadatlan tevékenység, mely évtizedek hosszu során át tart, szüli az érdemet, de hány földi halandó részesül abban a szerencsében, hogy érdemei kortársai által elismertessenek? hányszor szakítja meg a halál az érdemekben megöszült egyének életét, ép azon időpont körül, mikor a nyilvános elismerés adójában részesülhetne? . . .

A szellemi produktumok értékét másként kell mérlegelni. Tollal működő egyének élete az eszmék világában van és a ki e világban él, ebben

T Á R C Z A.

A csókon szerzett vőlegény.

... Én is szivemből örvendek, hogy szerencsésen visszakerültél édes fiam, mondá az öreg Helling lovag Hugó fiának, ki a csatából 3 év után ép most került haza, kedélyesen elköltött villás reggeli után. Valóban testben és lélekben megerősödött, megedzettek a háboru ezerféle viszontagságai és fáradsalmi. De meg is nőttél fiam, a ki lelke van, — folytatá az öreg kedélyesen — megszépültél. Napbarnított arcod, lelkemre, jó ajánlólevél lesz a hölgyvilágban . . . no, no csak ne szabadkozz! . . . szó a mi szó: a tábori-élet, a háboruskodás nem ártott . . . De még legjobban annak örvendek, hogy sértetlenül tértél vissza abból a puszkaporos világból.

— Tökéletesen sértetlenül, atyám — válaszolt a szép, dalia termetű, sötét szemű ifju nevetve. . .

— Most tehát fiam azon leszel, hogy minél előbb oltárhoz vezess Fels barátom Annuska leányát!

— De atyám . . .

— Eh! badarság, micsoda de! . . . No ne okoskodj! Vagy talán már választottál? — tevő hozzá hirtelen az öreg — az természetesen már egész más volna.

— Azt épen nem, de . . .

— No hisz akkor minden jó — szakítá félbe az öreg kedélyesen, de erőves hangon. Hisz szerelmi kalandjaid lehettek, mert az egyik elmaradhatatlan tanujele az egyenruha vonzerejének; de ha komoly szerelmi viszonyod egy hozzá illő nővel eddigelé nem volt, akkor azon leszel, hogy Felséknél minél előbb tisztelegj és . . .

— És oltárhoz vezessem az igazi kékvérű, dús javadalmakkal megáldott kisasszonyt, nemde? veté közbe az ifju félig gúnyos, félig indulatos hangon. Ezen unszólásból valóban azt kell következtetnem, hogy a kisasszony nagyon is számít rém . . .

— No csak ne légy oly hiu fiam! Tudod, hogy az öreg Fels mióta ide költözve a szép szomszéd birtokot megvette, mindig jó barátom volt és mindig együtt üttünk agyon az időt: együtt vadásztunk, ittunk, ettünk és ha lehetett volna egyszerre lettünk volna betegek is — csupa

barátságból — szóval, egymás gallérjához voltunk növe és nekem Anna kisasszony nagyon megtetszett . . .

— De atyám . . .

— Ugyan hallgass már! Tudom miféle badarságot akarsz ismét kisütni. . . Tehát tudd meg: én kezdeményeztem a dolgot . . . én tudtam, hogy Anna kisasszony hozzád illő pár lesz mihelyest abból az emberirtó műveletből, haza kerül és elkezdtelek előttük dicsérni, összebészélni rólad annyi sok mindent, hogy az Eiffel-toronynál is magasabban állsz szemekben . . . és . . .

— De atyám . . .

— Egy szót se akarok hallani, ha valami okos megjegyzeni valód nincs!

— Jól van hát atyám. De egyet mégis kikérek magamnak és ez az, hogy a kisasszonyt mielőtt eljegyezném, közelebről megismerjem. Mert lehet, bár mily kedves és szellemes, egy rut vonás arcán, egy sötét pont jellemén, avagy egy eccentricus szokás minden előnyei dacára, mégis ellenszenves érzelmeket lehet iránta. Ezért tehát jónak látom inkognitot, inasom személyében átmenni és tőlem levelet vinni a kisasszonynak s ez uton komornájával ismeretséget kötve, őt urnője felől töviről-hegyire ügyesen kikérdeznem. Azután pedig fogom tudni mi legyen teendőm.

— No nem bánom. De valami bolondot ne csinálj.

* * *

A következő reggelen Hugó urfit már a Fels-féle uradalomhoz vezető uton látjuk nyargalni, a legkifogástalanabb ordonancz-ruhában, magával vive az Anna kisasszonynak szóló levelet.

Az előszóban soká kellett várakoznia, míg a kisasszony elé boesajtatott és neki a levelet kézbesíthette.

A kisasszony egy 18—20 éves hölgy erős szőke fürtökkel, halvány arcuzal és vékony de csinos ajkakkal, feszes brokát ruhában leereszkedő mosolylyal vette át a levelet és megparanesolá komornájának, egy szép, gömbölyded idomu, hamis, bogár szemű leánynak, hogy az inast vezesse le a borházba és kóstoltassa meg vele a finom aszszut.

Az ál-inas merően a kisasszonnyra szegze szeméit és fürkésző pillantásokkal néze őt végig. Nem találta csu-

nyának, sőt elég csinos volt, de oly nyaffadt, oly begyes, oly izléstelenség ömlött el egész valóján. . . A Miczi szobaleány ellenben . . . valóban ingerlő lény . . . nagyszerű teremtés. . .

Levezettette magát a borházba és bizony nem egyszer botlott meg a lépesőkön, hogy a szép szobacizicus gömbölyű karjába kapaszkodhassék. A komorna a legjobb borból hozott fel neki és egy poharat teli öntvén, kínálatni kezdé.

Midőn az ál-inas a pohár után nyult és a leány ingerlő fehérségű, gömbölyű karját megsimogatván, annak sötét szeméibe és elefantsont fehérségű fogaira tekintett — szívet egy lépre került madárhoz hasonlóan érzépesni.

— Igyék bort! — kínálá a leány hamiskás mosolylyal.

— Ha ad egy csókot hozzá! — válaszolt az ifju, miközben őt magához vonni igyekezett.

Erre a leány esintalanul felkaczagott és hevesen hártá el magától az inas bökölását.

— Hova gondol? hogy csókolmám én meg? Hisz még alig ismerjük egymást!

Az ál-inas már jövelele czélfját majdnem elfeledé, de nem is tartotta már azt oly felette sürgősnek. — Akár nőül vehetjük a kisasszonyt, gondolá magában, de most a komornával akart évelődni.

— Hát maga a nagyságos urfi putzmaisztere és bajtársa? — kérdé hirtelen a leány. — Ösmeri őt közelebről?

— Kívülről ugy miat belülről! A blouseja pitykéjét ép ugy, mint szive legmélyebb titkát. Nincs gondolatunk, mely közös ne volna, nincs fájdalomunk, melyet ne osztanánk. Egy tálból ettünk, egy ágyon háltunk, együtt ettünk, ittunk mindig. . .

— Mit nem mond! No beszéljen hát el mindent töviről-hegyire az urfiról! Szép-e? csinos-e? derék-e vagy szikár? barna vagy kék szemre van-e? szeret-e nevetni? szokott-e pityókás lenni? udvarias-e? van-e. . .

— Eh! de mit érdeklí magát az én uram? — Kérdé az ifju e hirtelen fordulat miatt boszusan.

— Mert én . . . mert én urnőmet szeretem; mert az urfi urnőmet nőül akarja venni és mert én borzasz-

fejt ki működésének minden erejét, ha földi életpályája rövid volt is, nem esekélyebb érdemet szerzett magának annál, ki közhivatalában évtizedeken át pontos lelkiismeretességgel teljesítette.

Tíz éve már annak, kerek számban, hogy Gömörmegye székhelyén egy kis társaság alakult azon célból, hogy a szellemi munkásság terére lépő egyének részére egy nyilvános organum alapítsák, melynek segítségével napvilágot lássanak mindazon eszmék és gondolatok, melyek a társadalmi jólétet és előhaladást célozzák. A társaság kezdeményezésére megindult a „Gömör-Kishont”, e csekély igényű vidéki hírlap, mely az idő tengerének egyik jelentékeny hullámán már átesett, háta mögött van a tíz éves mult, melyre — tekintve az átélt küzdelem nagyságát — büszke lehet.

E tíz éves mult foglalja magába a mi programunkat; kézzel fogható bizonyítványa e tíz esztendő annak, hogy lapunk életrevaló. Pedig voltak szomorú napjai is: nem egyszer állott azon ponton, hogy az olvasó közönség részvétele következtében működését megszakítsa. De az áldozatkészség, melyet főleg e lap szellemi munkáit fejtettek ki, megmentette megénk székhelyét attól a szegénytől, hogy egy oly városban, a hol a nyilvánosságnak annyi érdeke kívánja a helyi sajtó működését, egyetlen lap se álljon a közérdek szolgálatában!

De a lefolyt tíz év alatt a körülmények más tekintetben is változtak; a szellemi szükséglet nagyobbodásával a sajtó-viszonyok is élnékültek, s ez élénkség közepett lapunk jelenleg oly helyzetben van, hogy ugy consummáló, mint produktív elemeit közönségünknek maga mellett látja csoportosítva s így bizton számíthat arra, hogy a közérdeknek kifogástalan képviselője lesz jövőre is.

Nem tartjuk tehát feleslegesnek ma, midőn az újabb decemiumot megkezdjük, röviden jelezni azon álláspontot, melyet elfoglalunk.

Lapunk minden társadalmi életet képviselő heti-lap, melynek hasábjain tért nyitunk a műveltséget és közjólétet előmozdító minden gondolatnak; támogatni fogjuk azon törekvéseket, melyek társadalmunk előhaladását célozzák, úgy az ipar és kereskedelem, mint a tudomány és művészet terén. S a mint nem tartózkodunk az előhaladást gátló körülményekről élénk bírálatot mondani, ép oly készséggel fogjuk leróni az elismerés adóját azoknak szemben, kik a közjó előmozdításában érdemeket szereztek. Olvasóink érdekét szem előtt tartva, minden oly eseményt, mely számot tarthat a nyilvánosságra, feljegyezzük s megénk és városunk törvénykezési és közigazgatási kormányzatának főbb eseteiről is számot adunk.

E munkásságunkból kifolyólag álláspontunk az, melyet minden vidéki hírlap elfoglal, ha hivatásának magaslátára akar emelkedni. Társadalmi életünk minden egészes viszonyokat teremteni, ez a mai kor törekvése és mi e törekvések szolgálatában állván, a már említettek kivül a nevelés-oktatás ügyének épen ugy, mint a közgazdaságnak érdekében lapunk

hasábjain tért nyitunk a szellemi munkások számára.

Ily módon kívánjuk mi szolgálni a közügyeket, mihez még csak azon megjegyzésünket csatoljuk, hogy munkásságunkban hazafias intenciók vezérelnek s így a tiszta magyar hazafiságnak nemcsak ápolói és terjesztői, hanem nyilvános védelmezői is leszünk.

Reméljük tehát, hogy az a nagy érdemű közönség, mely ugy a szellemi, mint az anyagi téren eddig is támogatott, jövőre is támogatni fog.

E reményünkben indítjuk meg mai számunkkal a „Gömör-Kishont” tizenegyedik évfolyamát, vállalatunkat a n. é. közönség pártfogásába ajánlván.

Az adókötelesek teendői.

A rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

V. A tőke kamat- és járadékadókat illetőleg.

A tőke kamat- és járadékjövdelem 1890. évi január 1—15. között vallandó be; a vallomási ívek a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) szerezhetők.

Tőkekamat- és járadékadó tárgyat képezi mindazon jövdelem, mely a föld-, ház- és keresetadót, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adóját nem érinti, nevezetesen: mindazon kamatok, osztalékok, melyek erednek

a) bel- vagy külföldről folyó évi járadékokból, özevgyi ellátásból vagy rokonsági évjáradékokból;

b) kézi vagy jelzáloggal biztosított vagy egyszerű adóslevelekre, váltókra vagy bármilyen kötvényekre, bel- vagy külföldi kölesnadott, továbbá hitbizományi, esaládi és alapítványi tőkékből;

c) belföldi földbirtokkal összekötött, a földadó tárgyát nem képező dologi jogosítványokból;

d) külföldön fekvő föld vagy házbirtokból s bármilyen név alatt értendő külföldi részvényekből;

e) az állam vagy

f) a törvényhatóságok által kibocsátott s külön törvények által adómentesség kedvezményében nem részesített kötvényekből.

g) a hitel-üzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogosított pénztintézeteknél, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, utalványok, betéti könyvek és egyéb betéti okiratok vagy folyó számla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkékből.

Az adómentesség kedvezményében részesített államkötvények, az adómentesség kedvezményében nem részesített előbbi kötvények és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek által felvett és jelzáloggal biztosított tőké kamatait nem kell bevallani; nem kell bevallani továbbá a hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogosított pénztintézeteknél, továbbá takarékpénztáraknál és mindazon intézeteknél, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, utalványok, betéti könyvek és egyéb betéti okiratok vagy folyó számla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkék kamatait.

A pénztintézeteknél elhelyezett tőkék eredő kamatjövdelemet ezek tartoznak bevallani és pedig a kifizetett kamatok összegét évnegyedeként, márczius, június, szeptember és december hó utolsó napján, a tőkésített kamatok összegét félévenként, január és július hó utolsó napján.

A belföldi birtokokkal összekötött, a földadó tárgyát nem képező dologi jogosítványból huzott jövdelemre vonatkozó vallományhoz, ha a jogosítvány bérbeadás útján hasznosítottatik, a bérszerződés eredetben vagy hiteles másolatban mellékelendő.

A per alatt álló tőkék kamatai szintén bevallandók, peralattiságuk pedig a legutolsó bírósági végzéssel vagy ítélettel igazolandó.

Ily tőkék kamatai után az adó nem vétetik ki, hanem a kamattartandóság mindaddig nyilvánban tartatik, míg a per befejezést nem nyer. Ugyanazért a bíróságilag

mert voltaképen igazán csak akkor nyílik meg, midőn azzal találkozik, kiről érzi, hogy: ez és senki más . . .

— No lássa, a női szív meg már egészen más, az még tettetni se tud és nem nyílik meg, nem érez semmit, míg az el nem jön . . . no tudja az . . . az igazi . . . De igyék már!

— Ha ad egy esókot hozzá! . . .

— Nem lehet! mondtam már — mondá halk, szomorú hangon.

— De miért? talán már van kedvese? . . .

— Kedvesem épen nincs, sóhajtá — de vőlegényem.

— De kit nem szeret, a mint látom. Bizonyára valami otromba ficzkó. No én egész más anyagból vagyok gyurva . . .

A leány mosolyogni kezdte.

— Hát maga talán engem elvenne? kérdé újra szomorúan.

De már erre az ál-inas is összerendezett.

— Elvenni? dadogá — de minek? hisz ugy is . . . Elvenni? nem, azt épen nem, de ha . . .

— Ha ad egy esókot hozzá?! — veté közbe a leány gunyosan. De csakhamar kérdé újra, hogy elég volt-e a bor?

— Igen! — mondá sugva és szomorúan, leeresztett orral követé a felfelé haladó leányt. Midőn a lépesök közepén voltak, az ifjú hirtelen átkarolá a leány derekát és — az oly sokáig kunyorált esók birtokában volt.

— Jaj de szemtelen! mondá a hevesen elpiruló leány haragosan.

— Ugyan ne izetlenkedjék! Hisz ugy is utóljára történt. Látja lelkecském! mi katonák a csatában mindig a halállal állunk szemben, tehát hozzá szoktunk a pillanattal élni, s igazán megvallva: most éltem át éltém legboldogabb percét. . . .

A leány egy pillanatra az ifjú tenyerében feledé kis kezét s mintegy megbűvölve nézett az ifjú sötét szeméibe, mintha mondani akarta volna: — Én is. De hirtelen kiragadá magát e varázslatból és ott hagyta a faképnél.

Az ifjú hazafelé vette útját. Öszfelé járván az idő, sűrű, kővér eseppekben hullott az eső, mire haza ért, bőrig ázott.

kiutalt kamatokat a per befejeztét követő 8 nap alatt a illető végzés kapasan be kell vallani.

A tőkekamat- és járadékadó alapjául az adóévet megelőző évben élvezett jövdelem szolgálván 1890-ben, az 1889. évben élvezett jövdelem kerül adó alá.

A tőkekamat és járadékjövdelemnek az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékkal valótlán bemonadása vagy be nem vallása jövdeki kihágást képez, mely a kárösszeg 1—8-szorosával büntetetik. Ha a kárösszeg ki nem nyomozható, a pénzbírság 1—500 frt.

A kivett tőkekamat- és járadékadó mérve ellen a közigazgatási bizottsághoz fellebbezhetni. A fellebbezés a lajstrom kitételének napját, illetve azokra nézve, kik első ízben rovatnak meg tőkekamat és járadékadóval, az adónak az adókönyveeskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) nyújtandó be. A közigazgatási bizottság az elsőfoku kivétést helyben hagyó határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye. Az elsőfoku kivétést megválasztó határozat esetében nyitva áll a fellebbezés a pénzügyi közigazgatási bírósághoz, ezen fellebbezés a másodfoku határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt a közigazgatási bizottságnál kell beadni. A fellebbezésnek egyedül akkor van halasztó hatálya, ha a közigazgatási bizottság eljárásában a törvény szabályait sértette meg.

VII. Az általános jövdelmi pótdadót illetőleg.

A föld- és házbirtok bekebelezés által is terhelő kölcsöntőkék kamatait az adókötelesek 1890. évi január hóban tartoznak bevallani; a vallomási ívek a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) szerezhetők.

Ha a bevallásra kitézett ezen határidő elháríthatatlan akadály (betegség, távollét stb.) miatt be nem volt tartandó és a mondott körülmény hitelt érdemlően igazolható, a később, de legalább 1890. évi február 15-éig beadott vallományok figyelembevételét egy 50 kros bélyeggel ellátott igazolási kérelem útján kell kérelmezni; 1890. évi február 15-én túl benyújtott vallományok semmi szin alatt sem fognak figyelembe vétetni.

A vallomási ívek minden egyes rovata pontosan kitöltendő; a vallományok átvételéről a községi-előjárás (városi adóhivatal) elismervényt kézbesít.

A föld- és házbirtok általános jövdelmi pótdadójából levonatik a föld- és házbirtokot bekebelezés által is terhelő kölesön után az adóévet megelőző év végéig még tényleg le nem rótt tökemaradék egy évi kamatainak 10 százaléka, feltéve, hogy a tőkével kamatok is vannak bekebelezve.

Pénztintézetektől felvett és bizonyos évek alatt törlesztendő kölesönök évi kamatainak változatlanul azon összeg vétetik, mely a megállapított kamatláb szerint a kölesön után egy évre esik. Ha a kölesön törlesztése nem az év első napján, hanem évközben veszi kezdetét, a törlesztési idő első és utolsó évében az évi kamatoknak csak aránylagos része vehető számításba.

A telekkönyvileg biztosított adók és kincstári bérhátralékok kamatai után levonás nem engedtetik.

Oly kölesönök, melyek az adókötelesek hitelüzlettel foglalkozó pénztintézetektől vettek fel, a vallomási iv jegyzetrotvában kitüntetendő azon összeg, mely az eredetileg kölesön vett s bizonyos évek alatt törlesztendő tőkeösszeg után a kötvényben megállapított kamatláb szerint kamat gyanánt egy évre esik.

Az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékból valótlán adatoknak bevallása, jövdeki kihágást képez, mely a kárösszeg 1—8-szorosával büntetetik. Ha a kárösszeg ki nem nyomozható, a pénzbírság 1—500 frt.

A kivett általános jövdelmi pótdadó mérve ellen a közigazgatási bizottsághoz fellebbezhetni. A fellebbezés a lajstrom közszemlére kitételét, illetve azokra nézve, kik első ízben rovatnak meg általános jövdelmi pótdadóval, az adónak az adókönyveeskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a községi-előjárásnál (városi adóhivatalnál) nyújtandó be. A közigazgatási bizottságnak az első foku kivétést helyben hagyó határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye. Az elsőfoku kivétést megválasztó határozat esetében nyitva áll a fellebbezés a pénzügyi

— Nos?! kérdé az öreg már a távolból.

— Én őt nőül nem veszem soha! — válaszolt az ifjú határozott hangon — inkább minden földi boldogságról lemondok és megyek vissza a csatába.

Az öreg haragudott ugyan, hogy kedvencz eszméje — szerinte, fia makaességán — hajótörést szenvedett, de végre mégis belenyugodott.

— Tégy a mit akarsz! — mondá bosszusan. — De holnap Fels barátom leányával átjön, addig légy itthon legalább és fogadd őket szívélyesen. Azután pedig nem bánom akár mit csinálsz.

* * *

A következő napon Fels ur leánya és egy lovász kíséretében csakugyan megérkezett. Az öreg Helling fiával együtt már az udvaron üdvözölték őket és Hugo a kisasszonyhoz lépett, hogy őt lováról lesegítse.

— Boesásson meg nagysád — mondá némi zavarral, hogy tegnapi álnév alatt bátorítottam birtokukon megjelenni. Valóban ostoba ötlet volt tőlem.

Midőn a kisasszonyt a leszállásnál segélyezé, érezni vélte, hogy a kisasszony összerendezett; de nem meglepetésből, mint ő hívé, hanem a visszafojtott nevetés miatt. Hirtelen hátraveté sűrű fátolyát és élesen Hugo szeméi közé nézve, mondá mosolygva:

— No nekem ugyanazon ideám támadt, hogy szobaleányom személyében ki fogom kérdezni önt — ön felel. Amde én nem igazolom magam, mert a kíváncsiság a nők egyik elismert és megengedhető gyengéje.

— Atyám! — kiáltott Hugo örömmel — a kisasszonyt — vagy senkit! . . .

— Valóban fiam fura teremtés vagy, mondá az öreg a vártatlan fordulat által meglepetve.

— Nemde kisasszony ön megajándékoz kezével! — kezdé Hugo kissé kétes hangon.

— Ha ad egy esókot hozzá! . . . rászól a leány pajkosan.

Természetesen! — ujongott a esókon szerzett vőlegény — és karjaiba zárta őt.

A két öreg kedvencz tertük sikerülését látva, követék példájukat.

Németből, Ferber Albert.

tóan félek, hogy nem találva vele boldog lenni. Mondjon meg tehát, az ég áldja meg — kéré végre hízog hangon — mindent, mindent a mit csak tud róla!

— Az rögtön meg lesz — válaszolt az ifjú bosszusan. A kisasszony csak boldogtalan volna vele, higgye el lelkem. Mert annyira iszákos, hogy naponta én vonszolom ágyába és oly hűtlen, hogy vétkeimet sem bíznám rá. Hozzá meg hazudik mint egy bűvész és kártyázik mint egy kozák; néha a zsugoriság netovábbja szállja meg, máskor pedig tele marokkal szórja a pénzt; ma meg minden szoknya körül okvetetlenkedik, míg holnap már a fehér eseléd szagát se állja . . . szóval borzasztó ficzkó és én azt tanácslom, hogy urnőjét e házasságról minden áron lebeszélje.

— Jézus Mária! Hát ez mind igaz volna?! No, jó hogy tudom, de affélől már is biztosítom, hogy ha én mindezt elbeszélem urnőnek, urát még álmában sem kívánja látni. De . . .

— De beszéljünk inkább magunkról . . . Igaza van Miczikám . . . Nem akarom magam dicsérni, de én egész más ember vagyok. Derék, becsületes, hű, illedelmes, igaz . . .

Jól van, jól, de . . .

. . . bátor, vitéz, vakmerő, furfangos, nyílt, fáradhatlan . . .

— De hallgasson már!

. . . életrevaló, ügyes, udvarias, tisztelettudó, józan, adakozó, . . . no de nem akarom magam dicsérni!

— Nem! nevetett a leány, no az igaz, hogy nem dicsérik magát.

— Tizenkét csatában vívtam, győztem, és . . .

— Es — szeretett?

— Olykor-olykor. De csak unalomból; mert mindig arra gondoltam, hogy ha az Isten haza segít és találók egy leányt . . . no tudja olyat, a milyet gondolok — annak tartogattam szívem szerelmét . . .

— Hát tudja-e a férfi érzelmeit tartogatni is? kérdé a leány hamisan.

— Hogyne?! A férfi szív, tudja lelkecském, olyan fura szerkezet, hogy ugy dobog, a hogy ép az életben alkalmoszerűnek és szükségesnek találja; de ha haza kerül övéhez, kik minden dobbanatát bírják — mindent elfeled;

közigazgatási bírósághoz, ezen felebbezést a másodfoku határozat kézbesítésétől számított 15 nap nap alatt a közigazgatási bizottság eljárásában a törvény szabályait sértette meg.

CSARNOK.

A nagypapa Sylveszter-estéje.

(Karczolat.)

— Egy, kettő . . . tizenkét óra; ime még néhány perc és az idő örök mozdonya ismét egyet fordul tengelye körül. — Kandallóm tüze behamvadt, összébb hullt az izzó parázs, a gyertyák tövig leégve. . . Hallgatások, mint rázza kúnt a vihar a esikorgó tetőzetet, mint rohan üvöltve át a sötét sikátoron. — Oly szomorú, oly bánatos e hang; mintha síró, zokogó emberi hang lenne. . . Fázom! . . .

— Holnap reggel, midőn a felkelő hajnal bíborfénye ragyogja majd be, a havas háztetőket, kopogtatni fognak ajtómon. . . Vidor gyermekhangok ébresztenek fél szender álmaimból. . . János, Emília, kedves unokáim jönnek ünnepiesen felöltözve, boldog új évet kívánni a nagypapának. — És én karjaimba zárom őket . . . s esőket nyomok kedves mosolygó ajkaikra. . .

Uj esztendő! nyugodtan és elszántan tekintek eléd, vágyak, de a mellett aggodalmak nélkül is közelítek hozzád. — Ki akarsz ragadni talán az enyém közül? . . . Legyen! . . . Vagy még megengeded, hogy tovább is velök maradjak? . . . Ugy még jobb.

Kivánni valamit, — égő vágygyal csüngni valamin . . . miért?! Csak a balgáknak vannak vágyaik, csak a tapasztalatlanoknak; a tapasztalások embere fásulva lemond.

Mit várhatunk mi vajjon a sorsától? . . . Semmit! Hasztalan a kérés, az esedéklés itt; a sors nem hallgat az esedéklő szavakra; s ha talán mégis megtörténik, hogy hosszas, fárasztó munka, küzdés után jutunk valamihez, a végzet ingyen kegyelméből; rendszeren akkor, a mikor már késő.

Hat éves valék. Házunk udvara rendez játszó helye volt az összes szomszédárság gyermekeinek; egész napokat, délutánokat töltünk játszóházra vidám lármával, zsiromlás között kint a platánfák alatt.

Valamelyik nap egyik játszótársunk, a szöke Frigyes egy új játszószerrel, egy lovagostorral jelent meg közöttünk. Mennyire megbámult, esodált valami volt az előttünk.

Még este, ágyunkba sem tudtunk tőle aludni. Különösen én, ki valóságos földéri tüneményt láttam benne. Oh mit nem adtam volna érte, ha magamévá tehetem, egész napokon át, mint valami álmodozó, lézengtem ide-oda. Végre sem állhattam meg szó nélkül, egy kedvező alkalommal odaléptem atyám elé, meghatva, érzékenyen előadtam neki kívánságomat.

— Még nem kedves Henrik! — válaszolt atyám, barátságosan megveregetve arezom, — Frigyes egy pajkos, kényén nőtt fiú, ő azt teheti a mi neki tetszik. De látod te nem hasonlíthatod magad ő hozzá, már csak azért sem, mert még kicsiny vagy. Kell trombita, dob? Veszek neked, de a lovagostor nem gyerek kezébe való.

E nyilatkozat igen elszomorított. — Szereneséltelennek, boldogtalannak éreztem magam, mintha egész életem semmivé lett volna tőve.

Miért is nem kaphatok én lovagostort? Hiszen Frigyes csak három évvel idősebb nálam, azonfelül természetem sokkal nagyobb.

Mintegy nyolcz évvel ezután falura vittek nagybátyámhoz. Lovagolni tanultam. Most már hat lovagostor közt válogathattam szabadon.

— A legszebbiket neked ajándékozom Henrik. — mondá a jó nagybácsi. Magam különben sem használok s inkább csak fényűzési czikk gyanánt függ ott.

Választottam, aztán felsohajté, mit ér nekem most a világ minden lovagostora.

Ott járt az én gondolatom, ott a platán fák alatt udvarunkban, a pajkos szöke Frigyesnél.

Oh azelőtt képes lettem volna talán megbolondulni örömben, ha vágyam ennyire teljesül.

Most azonban fel sem vettem az egész dolgot. Másra gondoltam, másra vágytam én. . .

Négy évet töltöttem el így nagybátyámmal; négy vágy- és reményteljes évet.

Jeles angol költőket olvasgatva, bennem is lángra gyult a költészet szikrája.

Megvillhatom talán, hiru öndicsékvés nélkül, hogy volt bennem némi költői tehetség, bírtam élnék képzelettel, teremtő erővel.

Igaz, hogy gondolataimat a kellő alakban kifejezni nem valék képes, bennem a forma, a külalak küzdött az eszmével, de tekintve, hogy mily ifju, úgy szólva félig gyermek valék még, az is könnyen érthető s megmagyarázható.

Tizenkilencedik évembe léptem, midőn végre jó részben sikerült legyőzőm az eddigi nehézségeket.

A hírvagy ösztönzött. — Kiadtam egy kötet munkámat! „Hymnusok és ódák“ czím alatt.

A kritika kedvezőleg fogadta; nekem azonban több kellett, nagyvágyásom többet kívánt, második kiadást obajtottam rendezni.

Ha ekkor kiadóm netalán azon kedves üzenettel lep meg: önnek „Hymnusok és ódák“ czímű munkái mind elkelték, — az öröm félig örültté tesz.

Hanem a sors másként akarta.

Tíz hosszú évek kelle közbe jönni, hogy ez egykor oly vágyva várt esemény bekövetkezzék. Ez idő alatt művem öt kiadást ért. Mily hidegen fogadtam ez elismerést.

Huszonegy éves valék midőn Matilddal megismerkedtem. Még ma is, évek múlva, vissza-vissza szállok gondolatban a multhoz. Felelevenül lelkem előtt a kép, az a büvös varázs, mit e nő képzeletemre, szerelemittas szivemre gyakorolt.

Bírní őt, megosztani vele örömet, fájdalmat, s mint jegyesemet, mint nőmet, ölelni keblemre s nem hagyni el többé soha, soha; oh ez oly magasztos, oly boldogító álomnak tetszett nekem.

Rózsás színben láttam magam előtt a jövőt. Ábrándoztam, álmodoztam mint egy bohó gyermek.

Fájdalom! viszonyaim, társadalmi állásom, melyek igen szerény előnyöket nyújtottak, nem engedték, hogy álmaim teljesedjenek.

Szivem vérzett, de le kellett mondanom. . . Matild máshoz ment nőül.

Tizenhárom évvel később viszonyaim változtak. — Meglehetősen fényes állásba jutottam. Időközileg Matild is özvegygyé lön.

A régi hajlam, a régi szerelem újra feltámadt bennem. Én felkerestem őt, megkértem kezét, megnyertem; s most éreztem csak igazán, mi mindent veszíték tizenhárom évvel azelőtt.

Matild oly jó, oly szerető volt irányomban; de ah! összehasonlítva a jelent a multtal, ifjúkori ábrándképemet a valósággal, az ellentét oly szembeeszkö, mily másként alakult minden. Az az ifjú hűv, az az emésztő bírvagy elveszett. Az a fellobbanó tűz, csak a behavadt parázs utolsó csillámanak bizonyult.

Ábrándozni, álmodozni nem tudtam többé.

És ő! . . . ő még többet tanult a tapasztalás iskolájában nálam is.

Azok a kék szemek ma is mosolyogtak ugyan, oly édesen, kedvesen, mint akkor, mint azelőtt; hanem az ajkak, oh azok eszélyesen a háztartás gondjairól s rokon tárgyokról beszéltek hozzám.

Egyszóval az élet elveszté költői varázsát.

Kedves Matild, te hű jó lélek, ki talán a hanyatló év ez utolsó órájában itt lebegsz körülöm; nem akarlak sértetni, nem akarok szemrehányást tenni. Isten látja lelkem, hogy nem akarok, nem te valál hibás, nem te, maga a sors, nem te ellened, sors ellen panaszodom, azt vádoló.

Ó meghalt . . .

Harminecnyolcz éves valék ekkor; s harmincnyolcz éves korommal másodsor is megőszültem.

Róza, egy szép, szellemdus, gyöngéd teremtés volt. Most tehát elértem, a miért egykor örvengő szenvedéllyel esengtem; csak egy hiányzott; maga a huszonegy éves ifju szenvedélye. Ma csak azt éreztem, hogy az élettavas ha elvirult egyszer, vissza nem hozható soha, soha többé.

Ném el-el merengve gyakran álmodozott amaz országról, hol a citromfák virítanak.

A vágy meglátni a klasszikus Olaszország földjét, bennem is évről-évre erősöbült. E végből nagyobb terjedelmű művészi tanulmányokat tettem.

Egy tél Rómában valódi rögeszmémé vált.

— De ugyan mikor is utazunk már el? — kérde Róza minden ősz kezdetén.

— Még nem! — válaszolék sohajtvá mindannyiszor. Körülményeim, hivatalos állásom mindössze három hetet engedtek az utazásra; e rövid határidő pedig legfeljebb az olasz vendéglők megismerésére lett volna elegendő.

Igy telt el év-év után. Utoljára is hiába huztuk halasztottuk, a vágy erősebb volt mint mi, engednünk kellett s Velenczén át Flórenczbe utaztunk; erősen eltökélve: annyit élvezni csak, mennyit viszonyaink engednek.

Azonban innen vissza térve, még jobban vágytunk Rómába.

Negyvenévi hivataloskodás, szakadatlan munkálkodás után nyugalmába léptem, lemondtam a hivatalról.

Most már nem hiányzott sem a pénz, sem az idő. Ném időközileg gazdag örökléshez jutott.

El tehát, el valahára Rómába.

Oh, de ez a rég várt szerenese, daczára, hogy lelkesedéssel fogadtuk, ma egy kissé alkalmatlan volt reánk. — Legelőbb azt az élnék érdeklődést, mindketten meglehetősen elvesztők.

Elutaztunk; átéltünk egy telet a Tiber partján, kutatva, vizsgálódva, hanem a két évtized előtti tanulmányoknak majd semmi hasznát sem vettük.

Ki hitte volna?

Ott valánk, ott időztünk a hét halmu városban, s eszünkbe sem jutott, hogy Nápolya, Capri, Sorrento stb. is felkeressük.

Óregek voltunk. Elkéstünk.

— De hallga. A sötét éjszakán át harangok szava zendül, komolyan, fűnepélyesen.

Zaj, lármá tölti be egyszerre az utczákat.

Lelanyatlott az ó év, lemerült az örökkévalóság tátongó sirjába.

Mint hamvaiból kikelő Phoenix emelkedik fel az új év.

Szárnyainak esattogása, hozzám is elhangzik, ide esendes magányos szobámba.

Távózatok tölem sötét képek, fájó emlékek. Szivem még melegen, szerető hévvel dobog az emberiségért nem vagyok, oh nem vagyok még egészen elhagyatva; vannak még, kik az elátkozott, magába vonult öreg embert, gyöngéden szeretni tudják.

János, Emília, kedves unokáim, vegyétek az új év első órájában áldásomat.

Eckstein Ernő után: Borsody Béla.

Főhívás.

A folyó tanév befejeztével felsőbb (polgári) leányiskolákat megfogván szüntetni, ezennel felhívom mindazon volt növendékeimet, kik betételeiket az ifjusági takarékpénztárból mindaddig ki nem vették, hogy ezek iránt 1890. apr. 1-ig rendelkeznek, illetőleg bevételi könyvecskéik visszaadása vagy beküldése mellett pénzüket vegyék át; ellenkező esetben betételeiket részben a gömörmegei közművelődési, részben a rimaszombati nőegyesületnek névszerinti adományaik képen átszolgáltatom.

E főhívás a következőket illeti: Adriányi Gizella 96 kr., Adám Vilma 18 kr., Simko Gizella 10 kr., Dávid Gabriella 2 fnt 10 kr., Hanvay Anna 18 kr., Gottlieb Róza, 10 kr., Danielisz Gizella 1 fnt, Danes Erzs 1 fnt, Baksay Gizella 60 kr., Grün Berta 50 kr., Létassy Anna 45 kr., Weinfeld Irén 1 fnt 80 kr., Bondy Rózsa 10 kr., Czimet Malvin 40 kr., Chászár Margit 22 kr., Meisler Berta 1 fnt Gottlieb Amália 3 fnt 49 kr., Kóváry Sarolta 2 fnt 10 kr., Czimet Gizella 3 fnt 50 kr., Klein Rózsa 50 kr., Losonczy Ilka 30 kr., Szabó Irén 1 fnt, Kilián Lujza 1 fnt, Szlabeciusz Gabriella 1 fnt, Müller Anna 20 kr., Badinyi Margit 20 kr., Sarlay Ilona 40 kr., Hanko Mária 5 fnt, Kármán Ida 1 fnt 50 kr.

Rimaszombat, 1890. decz. 30.

Fábry János.

polg. leányiskolai igazgató tulajdonos.

Helybeli hírek.

Lapunk tisztelt olvasóinak boldog új évet kívánunk!

Főgondnckválasztás. A Csider Károly, sok érdemet szerzett főgondnok lemondása folytán megüresedett állás betöltését a helybeli ev. ref. egyházközség közgyűlése új év első napján azaz ma délelőtt isteni tisztelet után, a kálvinista templomban fogja eszközölni. A díszes állásra a bizalom, mint rebesgetik, Molnár József ügyvédet és Samarjay János nagybirtokost jelölte ki. Bármelyiket választják meg a kettő közül, mindenkiben kitűnő oszlopember és egyházát melegen szerető, érte nemes áldozatra kész férfiút tisztel meg az ev. ref. község többsége. A választás eredményét, minthogy lapunk az ünnepe miatt ismét egy nappal előbb jelenik meg, jövő számunkban közöljük.

Szilveszter napján a helybeli összes templomokban nagy számu közönség bucsuzott el az ó esztendőről, megemlékezve egyaránt az elmúlt örömeiről és bajokról. A kálvinista templom ősi szokás szerint az idén is színöltig telt meg közönséggel felekezeti különbség nélkül hallgatva meg Szalóczy Dániel lélekemelő imáját.

Jegyváltás. Stolez Lajos Kossuth-utcai törekvő ifju kereskedő jegyet váltott ünnepe első napján Kemény Erzsike kisasszonnyal. Kemény Bertalan nyugalmazott községi iskolai néptanító kedves leányával. Áldást a kötető frigyre

Gyász. Néhai Adorján Boldizsár jönevű irónak, a ki Petőfi, Tompa és Jókai költőinknek kedves barátja volt a 40-es években, Adorján Rózsa nevű leánya a napokban Tamásfalán elhunyt. A boldogultat széles körű rokonság gyászolja, többek közt az Adorján és Pongrácz családok. Temetése ó év utolsó napján nagy részvét mellett ment végbe. A család a következő gyászjelentést adta ki: Adorján Lőrincz és neje született Frideczky Matild; Margit és Lili gyermekeivel; — özv. Biró Bertalané szül. Adorján Louise; — Adorján Margit és férje Pongrácz Pál, Pál, Sára és Helén gyermekeivel; továbbá Lemouton Louise fájdatomtól megtört szívvvel jelentik a ferrón szeretett kedves testvér, sógorné, nagynéne és unakahug Adorján Rózsának Tamásfalán, folyó december hó 30-án, reggeli 7 órakor, életének 26-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. — A megboldogultnak hült tetemei kedden, folyó évi december 31-én, délután 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Tamásfaláról a rimaszombati sirkertben örök nyugalomra tetetni. Áldás és béke lengjen felejthetetlen drága porai felett! Tamásfala, 1889. decz. 30-án. — Mult vasárnap meg Fejes István helybeli polgártársunk nejét temették el.

Influenza-esetek Rimaszombatban. Ez Európászerte uralkodó betegség városunkban is fellépett. A napokban három betegései eset fordult elő előkelő állásu egyénekben, de veszélyes voltáról, vagy tovább terjedéséről nem értesültünk, mi azt bizonyítja, hogy a betegség könnyű szerrel elmúlt.

Vadászat. A rimaszombati vadászó-társaság Karácsony szombatján a kiserdő vadállományát dézsálta meg. Elestett tizennégy nyul, két őz és három róka.

Az ujévi üdvözlések megváltása. ezimén még a következő adományok történtek: Törköly József és neje 1 fnt, Szöcs Miklós 1 fnt, Guha Viktor 1 fnt, Guha Viktorné 1 fnt, Máriaassz Barna 1 fnt, Rády István 1 fnt, Tomesányi László 1 fnt, Hámrich Lajos 1 fnt, Esegly Ferencz 1 fnt, Csider Károly 1 fnt, Kalla Mihály és neje 1 fnt, Groó Vilmos és neje 1 fnt, Hennyey Kálmán és neje 1 fnt, ifj Sütheő István 1 fnt, Krees Gyula és Krees József 1 fnt 50 kr., Marton Rudolfiné 1 fnt, Szakall Vince és neje 1 fnt, Hamaliár Károly 1 fnt, Jurasko Jakab és neje 1 fnt, dr. Zehery István és neje 1 fnt, Havassy Bertalané 1 fnt, Rábely Miklós és neje 1 fnt, Bronts István 1 fnt, Soós Ferencz és neje 1 fnt, Molnár Lajos 1 fnt, Borbély László 3 fnt, Paeczek Emil 50 kr., Holländer Lajos 1 fnt, Polgáry Károlyné 1 fnt, Polgáry Károly 1 fnt, Stolez Lajos 1 fnt, Nagy Ferencz 1 fnt, Rómay főhadnagy 1 fnt, Wagner főhadnagy 50 kr., Ledniczky Péter 1 fnt.

Vármegyei ujdonságok.

Kir. adomány A kir. Ő Felsége a lénárdfalvi ref. iskolaépület költségeire magán pénztárából 10 fntot adományozott.

Köszönetnyilvánítás. A Gömörmegei magyar közművelődési-egyesület mult évi szept. 14-én Nagy-Rőczén tartott gyűlésén jelen volt tagok előtt sokáig feledhetetlen lesz azon lélekemelő mozzanat, midőn a Latinák Rudolf, Latinák Sándor és Latinák Frigyes poszkói birtokosok által ezen egyesület javára tett 2000 fntos eddig legnagyobb alapítvány jelentett be. Az akkor ennek megköszönésére Török Bálint elnöklete alatt Szentiványi Árpád és Groó Vilmos urakból álló küldöttség december 28-án adta át Poszkón az alapítványt tevő testvéreknek, az erre vonatkozó jegyzőkönyvi határozatot megleg kívánatának kifejezése mellett. Obajtjuk, hogy látható sikerrel működő közművelődési-egyesületünknek minél gyérabban nyílják alkalma ehhez hasonló adományokért halálját kifejezhetni.

A „R. H.“ szerkesztősége nyílt levelet intéz megyénk városainak n. é. közönségéhez azon alkalomból, hogy a Kárpát-egylet keleti osztálya az aggteleki barlang helyreállítási költségeinek fedezésére e hó 4-én Kassán hangversenyt rendez. A nyílt levélből közöljük a következőket: „A Kárpát-egylet osztályának azon eljárása, mely szerint a mi megyénk területén fekvő s a mi tulajdonunkat képező természeti kincsnek pártfogására más vármegye közönségéhez folyamodik, igen megszégyenítő ránk nézve, a kik mindig büszkék voltunk a mi megyénk, melyről meg vagyunk irva, hogy az: Magyarország kicsinyben. Beesületbeli kötelességünk megmutatni tehát azt, hogy ezt a melőzést meg nem érdemeltük, és a mi természeti kincsünknek sorsát szívünkön viseljük. Mutassuk meg mi városiak ezt az által, hogy most a farsang folyamán működvelői színelőadásokat, hangversenyt, vagy bárminemű jövedelmező sokadalmat rendezünk az aggteleki barlangban folyó munkálatok költségeinek fedezésére.“

Meghívó. A tamásfalai evang. énekkar által 1890. évi január hó 5-én a templomi csillár-alap javára Tamásfalán, a „Gondluzó“ vendéglő nagy termében táncmulatság rendeztetik, melyre a t. közönséget meghívja a rendezőség. Belpti díj 40 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 7 órakor.

Bákrónika. Nehány nap mulva kezdetét veszi a farsang, mely az idén rendkívül rövid lesz, alig fog öt hétig tartani s még ez időszert nem tudjuk, hogy városunk és megyénk közönsége minő mértékben fogja bemutatni hódolatát Karneval ő fenségének. Az utóbbi években ez az első eset, hogy semmiféle nagyobb szabású mulatságra nem történek előkészületek, még a jótékony egyesületek sem akarják az idén igénybe venni a közönség áldozatkésztségét. Ilyen formán vajmi kevés báli krónikában lehet részök olvasóinknak. Pedig egy közmívelődési, vagy korcsolya-egyesületi bál, egy hangversennyel összekötve, még elférnének az idej farsang szűk keretében.

Karácsonyfa ünnepély rendeztetett a gömörmezei m. közmívelődési egyesület által szervezett ratkói ovodában. Az ezen ovodát melegen felkaroló ratkói közönség adományaiából, kik között első sorban Latinák Frigyes ploszki birtokos, mint ezen ovoda kiváló pártfogója emlíendő, jutott minden gyermeknek egy-egy kedves meglepetés, a legszegényebbeknek pedig ruhanemű. Az óvónő, ki ezen intézetet rövid idő alatt a közönséggel megkedvelte, hálaára kötelezte a szülőket ezen szép ünnepély rendezéséért.

Vegyes hírek.

A tályai ev. templom. melyben Kossuth Lajos nagy hazánkia megkereszteltetett, pusztulásnak indult; falai összeropodtak, ablakai és ajtói elkorhadtak s így, ha a történelmi nevezettségű templom renoválását hamarjában nem eszközlik, tartani lehet attól, hogy néhány év múlva csak romjai lesznek meg. Ennek megelőzése céljából az egyház előjárósága elhatározta a templom teljes restaurálását, mely egy budapesti építész terve szerint 18 ezer forintba kerül. Ez összeg a szegénységgel küzdő egyház pénztárából nem telvén ki, az előjáróság a hazafias közönség támogatását kéri. Az adományok Szirmay István egyházfelügyelőhöz küldendők Tályára (Zemplénmegye.)

Lanyi Bertalan, törvényszékünk volt jeles bírása, a kir. tábla tanácsainak új beosztása alkalmával az urbéri tanácsba osztatott be folyó évi január 1-től kezdve.

Házasság Herceg Eugénia, városunkban is előnyösen ismert operett-primadonna és népszínmű-énekesnő m. hó 27-én lépett oltárhoz Balog Arpád színműgatóval, előbb az izraelita hitrőlóm. katolikusra tért át.

Értesítés. 553. sz. — A m. kir. á vasutak igazgatósága megküldte az 1890. évben vonalai részére szükséges kender-csepű szállításának biztosítása iránt közzé tett pályázati hirdetményét, melynek feltételeit az érdekelt vállalkozók hivatalos helyiségükben megtekinthetik. — Miskolcra, 1889. decz. 23. — A kamara elnöksége. — Radvány István, elnök. — Bénisz Bertalan, h. titkár.

A levelező lapok czimoldala tárgyában a keresk. miniszter a következő erélyes rendeletet becsátott ki: Mínt hogy a levelező lap czimoldala kizárólag a czimezésre, bérmétsítésre és esetleg a feladó czimének, vagy a postai kezelésre vonatkozó megjegyzésnek alkalmazására szolgál és a czimirat tisztaságának megóvása és kezelési tévedések elkerülése tekintetéből tehát főleg a közönség érdekében a közlemény megírására csupán csak a hátoldal van rendezve; emélfogva mind ama levelezőlapok, melyek a czimoldalon a szükséges, illetve megengedett jelzéseken felül egyéb közleményeket tartalmaznak, mint szabályellenesek, nem továbbíthatnak, illetve nem kézbesíthetnek, hanem a mennyiben a feladó ismeretes, neki visszaadandók, ellenkező esetben pedig, mint vissza nem kézbesíthető térti küldemények, a megfelelő határidő leteltével megsemmisíttetnek.

Mi a csók? Egy társaságban, hol csupa jogászok voltak, az államügyész a csókot így definiálta: „A csók oly sajtótermék, melynek utánnyomása meg van engedve”. A bíró szerint a csók sajtópör, melynél a szóbeliség meg van engedve, a nyilvánosság azonban többnyire ki van zárva. Az ügyvéd szerint a csók oly élvezeti cikk, melynek meghamisítása miatt nem lehet panaszt emelni.

A „Hét”. Kis József lapjának első száma a következő érdekes közleményeket hozza: Krónika. Gróf Csáky Albinné otthona. Tóth Béla: Lett és fönt. Reviczky Gyula hagyatékából. Ifj. Dumas Sándor: Fej vagy írás. Eöndy: Egy magyarfaló sirján. Mikszáth: A magyar konyha. Alexander Bernát: Irodalmi bajaink. Ambrus Zoltán: Carmela. A czimlapon Gróf Csáky Albinné sikerült arcképe van.

A legnagyobb magyar lap a magyar hírlapirodalom az utóbbi tíz esztendő alatt oly óriási haladást tett, a minőt Európa egyetlen országában sem tapasztalhatunk. A művelt nyugoti országokban tíz esztendővel ezelőtt már meg volt a kifejtett, megzimosodott sajtó, mely a nemzetek életében egyik leghatalmasabb kulturális tényező, de a magyar sajtó csak fiatal korát élte. Azóta a magyar zszurnalisztika fölemelkedett arra a magaslatra, a melyen bátran fölveheti a versenyt a legkifejtettebb angol, német és francia hírlapirodalommal. A magyar nemzeti közélet terén mindenütt érezhető ennek a hatása és a legnagyobb szűkkeblőség kellene ahhoz, hogy ezt valaki megtagadja. És ennek a esodálatos haladásnak az uttörője a legnagyobb magyar lap, az „Egyetértés” volt. A magyar hírlapirodalom mai kifejtettségét kétségtelenül annak köszönheti, hogy az „Egyetértés” már kezdettől fogva, csaknem két évtized óta, szakítva a régi magyar zszurnalisztika chablonnal, egy új irányt kezdett, s megteremtette Magyarországon az ugynevezett informatív rendszert, a mely az egész európai sajtónak alaprendszerét alkotja. E lapnak esodálatos sikerei utánzásra bírták a többi magyar lapokat, s a magyar sajtó rátért arra az irányra, a mely a leghelyesebb, a leggyakorlatibb, a leghasznosabb. A magyar zszurnalisztikának kifejtésében, megzimosodásában az „Egyetértésnek” oly rendkívüli érdeme van, a melyet eléggé méltányolni alig lehet. A laikus ember alig képzelheti el, hogy minő óriási áldozatokba kerülhetett a legnagyobb magyar lapnak az, hogy elvégezze az uttörésnek a magyar hírlapirodalom megreformálásának ezt a nagy munkáját. Az áldozatok nagyok voltak, de a kitűzött cél sikerült, s az „Egyetértés” nem csak hogy megreformálta a magyar sajtót, de egyuttal továbbra is vezetője maradt a magyar zszurnalisztikának, s a közönség nagymérvű pártfogása a későbbi években megkönnyítette feladatát s lehetővé tette, hogy a legnagyobb magyar lap nemcsak az országban, hanem a külföld előtt is imponáljon. — A ki

figyelemmel kíséri a külföldi lapokat, láthatja, hogy azok a magyarországi viszonyok egyik kiváló kutforrásaképen. az „Egyetértés” használják; mert ez a kitűnően szeszített óriási lap a szó teljes értelmében imponál a külföldnek. Mikor néhány évvel ezelőtt Floquet, a híres francia államférfi Bndapesten járt, s megtekintette a főváros nevezetességeit, meglátogatta az „Egyetértés” szerkesztőségét is. Végig járta a szerkesztőség összes helyiségeit, megnézte a nyomdát, megnézte azt a roppant rotációs gépet, a melynek egész Ausztria-Magyarországban ninesen párja, beszédebe ereszkedett a szerkesztőség tagjaival s mind a huszonnégy belső munkatárstól tudakozódott a viszonyok felől, s azután kezébe vette az „Egyetértés”-t, megsuhogtatta az óriási lapot, s azt mondta: „Erre a lapra büszke lehet Magyarország: ilyen lapunk nekünk francziáknak ninesen.” És tényleg ninesen. Valaminthogy az angol „Times” kivéve ninesen a világon ujság, a mely nagyságra, zszurnalisztikai beosztásra, a közlemények terjedelmére, tipografiai szépségre, s különösen az informatív rendszer gondos és czélszerű megvalósítására nézve olyan lenne, mint az „Egyetértés”. Kétségtelen tény az, hogy a magyar zszurnalisztika az utolsó tíz esztendő alatt megszerezte azt a hatalmat, a mely egy művelt országban a sajtót, mint a közvéleménynek hivatott organumát joggal megilleti és kétségtelen az, hogy a magyar sajtónak e kifejtett, kitágult, megérdemelt hatalmi jogkörében az „Egyetértés” maga egy külön nagy hatalmasságot képvisel. Független politikai irányánál, az idők és körülmények minden változásaiban megőrzött higgadságánál, tapintatánál és tisztességénél, körülillató figyelménél, s a közönséggel szemben való esodálatos áldozatkésztségénél fogva olyan magaslatra emelkedett ez az ujság, hogy az ország politikai és társadalmi mozgalmában hangadó, irányadó és a legtöbb esetben csaknem döntő szerepe van. A magyar zszurnalisztikai körökben valóságos legendákat beszélnek azokról a dolgokról, a miket ez az ujság csinált; belső dolgozótársai, belföldi és külföldi tudósítói annyira azonosítják magukat a lappal, hogy az „Egyetértés” e tekintetben egyedül áll az egész magyar zszurnalisztikai világban, s ninesen az országban ujságíró, a ki el ne ismerné, hogy az „Egyetértés” jólérsíttség, megbízhatóság, komolyság és jó ízlés dolgában az első lap Magyarországon. Ennek az óriási lapnak kultur-missziója volt, a melyet betöltött, s megmaradt a vezérszerepe, a melyet föntart és ugyszólván nem is igényel tőle más lap. Teljes függetlenségét, amely erkölcsi erejének egyik alapját alkotja, megőrizte mindig; megőrizte annyira, hogy bár az ország egyik nagy pártjának, a függetlenségi és a 48-as pártnak mindig a leghathatósabb és leghivebb támogatója volt és maradt; megőrizte függetlenségét e párttal szemben is, esakhogy az egészséges, önálló, józan kritika befolyásolását megóvja teljes eselekvési szabadsággal — Az „Egyetértés” olyan lap, a mely a szó teljes értelmében feleslegessé tesz minden más napi lapot, mert az olvasó megtalál benne mindent, a mi egy ujságolvasót csak érdekelhet. — Ninesen Magyarországon ujság, a melynek annyi belföldi és külföldi levelezője lenne; ninesen magyar lap, a melynek annyi távirata lenne, ninesen magyar lap, a mely az eseményeket olyan részletesen, olyan gondosan, olyan körülillató gondossággal közölhetné, mint az „Egyetértés”. Hetenkint megjelenő irodalmi, tanügyi és mezőgazdasági rovatait oly szakértelemmel szerkeszti, hogy e rovatok minden szakértő embernek imponálnak. Állandó két regényt közöl, s ezeknek megvalósításában oly áldozatokat hoz, a minők alig méltányolhatók eléggé. Alig jelenik meg a külföldön valamely híres író regénye, az „Egyetértés” megbizottja, már ott van, hogy megszerezze a fordítási jogát. Tárzarovatában kiválóképen ismeretterjesztő dolgokat közöl, s ebben mellette van az egész hazai tudományos világ. Hirrovata a leggondosabb és leglekiismeretesebb szerkesztésre vall, a mi nem esoda, hiszen az „Egyetértés”-nek nem kevesebb mint huszonnégy belső dolgozótársa van, a kik valamennyien ismerik a lap irányát, magas színvonalát, s valamennyien tudják azt, hogy mit kíván az oly olvasó közönség, mint a minő az „Egyetértés” köre csoportosul. — És van mindezekben kívül az „Egyetértés”-nek egy óriási érdeme s ez az, hogy az összes magyar lapok közt az egyetlen, a mely az ország közzgazdasági életét éber figyelemmel kíséri, s közzgazdasági rovataiban a magyar iparnak, kereskedelemnek és mezőgazdaságnak legesekélyebb mozzanataira is kiterjeszti gondosságát. A kereskedelmi világ ezen kívül nagy méltánylással látja, hogy az „Egyetértésben” a külföldi közzgazdasági életnek is kiváló, gondos, részletes, pontos és gyors értesítőjére talált. — Mindezek a dolgok és sok más jelenség odahat, hogy a legnagyobb magyar lap az „Egyetértés”, a mely mindezek fölött elsősorban magyar, egyuttal a legjobb magyar lap is legyen. Figyelmeztetjük olvasóinkat az „Egyetértés”-nek alább közölt előfizetési felhívására.

Szerkesztői üzenetek.

F. A. A régibb küldeményeket is felhasználjuk. **Összes munkatársainknak** boldog újévet kívánunk, egyszersmint további buzgó munkásságukat, kérve, lapunkat az új év folyamban is pártfogásokba ajánljuk.

Dr. Rétháti. Szívesen fogadjuk munkatársaink sorába. Szerényen bár, de oly munkatársainkat, kik gyakrabban keresik föl lapunkat, honoráljuk. Legszívesebben veszünk közérdekű tudósításokat, híreket stb.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

Csetnek városa által az eddigi városi vendéglő helyiségei 1890. évre bérbé adatni határoztatván, bérleni kívánók felhivatnak, miszerint írásbeli ajánlatainkat legközelebb küldjék be alólírotthoz.

Csetnek 1889. decz. hó 23-án.

Somogyi Károly, városi bíró.

Hirdetmény.

A Kubinyi Gyuláné tulajdonához tartozó tóthegymegi pusztai birtok, — mely a Ráhoi vasuti állomástól fél órányira, — a Rimaszombati vasuti állomástól másfél órányira fekszik. — 1200 öllel számított 2 hold belsőségből, — 24 hold rétből, 137 hold szántóföldből, — 52 hold legelőből s 367 hold erdőből áll, — s melynek belsősége és épületei kellemes nyaraló helyiségül is használhatók, — örök áron eladó.

Bővebb értesítést ad **Molnár József** ügyvéd Rimaszombatban.

Árverési hirdetmény.

A Gömörpanyiti közbirtokosság tulajdonát képező **korcsma-épület** állás, ol és kertel, **malom**, melléképületeivel, **két lakóház** belsőséggel, egy **kovács-műhely** az országot mellett, egy darab **föld** és egy darab **rét** jövő **1890-ik év január 12-én** d. e. 10 órakor többet ígérés után, s a kikiáltási ár 10 százalékának előleges letévése mellett elfog árvereztetni, melyre az érdekelteket ezennel tisztelettel meghívom.

Kelt Gömör-Panyiton, 1889. decz. 19.

Szentiványi Géza,
közbirt. igazgató.

Hirdetmény.

A esizi-jódfürdőhöz tartozó **vendéglőt és italmérésijogot** bérleni szándékozók forduljanak ajánlataikkal a fürdőigazgatósághoz Csizben.

„EGYETÉRTÉS”

Huszonnegyedik évfolyam.

Legnagyobb politikai napilap.

Megjelen minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után is.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy hónapra	1 firt 80 kr.
Három hónapra	5 „
Hat hónapra	10 „
Egész évre	20 „

Előfizetések bármely naptól kezdve teljesíthetők s legezlszerűbben postautalvánnyal Budapestre, az „Egyetértés” kiadóhivatalába (Kecskeméti-utca 6 sz.) küldendők.

Eladó

a rimaszombati Andrassy-uti 13. számú ház, melléképületekkel, udvarral, gyümölcsös-kerttel.

Bővebb felvilágosítás nyerhető **Molnár József** ügyvéd urnál Rimaszombat.

Fontos regale-bérlőknek.

Rum, szilvórium, törköly- és seprőpálinka

ugy nemkülönb mindenemű

LIKÓR, SZESZESITAL- és ECZET

hideg uton minden készülék nélkül előállítható

WATERICH ARNOLD

Budapest, Dohány-utca 51. sz.

(az izr. imaház átellenében)

a jutalmazott **esszenciák** és **ätherikus olajok** által.

Vizahólyag, glycerin, bor-zamat, savtalanító por, borszinek, borszesz, derítő-por és mindennemű borbetegségek elleni szerek raktára.

Kezelési utasítások és árjegyzék ingyen.

Parafadugaszok és ezinkupak.
Szesz megtakarítására való pálinka-erősítő esszencia

2-5

Ügynök felvétetik.